

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
ADMINISTRACINIO PROCESO INSCENIZACIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Jurgita Paužaitė-Kulvinskienė Kitas (-i): vyr. lekt. dr. Audronė Gedmintaitė	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra, Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius; 405 kab., tel. (8 5) 2366175; el. paštas: vkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	7 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Administracinė teisė; Konstitucinė teisė	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
3	80	32	48

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Studijų dalykas skirtas suteikti teorinių ir praktinių žinių apie administracinio proceso taisykles, etapus ir veiksmus, teisės nuostatas, reglamentuojančias administracinių ikiteisminį ir teisminį ginčų nagrinėjimą Lietuvos Respublikoje (jurisdikcinį administracinį procesą), administraciniam procesui būdingų procesinių dokumentų rengimą. Formuojami gebėjimai suvokti ikiteisminio ginčų nagrinėjimo proceso reikšmę teisei į gynybą, taikyti teisinio (rašytinio ir žodinio) argumentavimo metodus, rinkti ir kritiškai analizuoti teisei pozicijai aktualius teisinius šaltinius; ugdomas analitinis ir kritinis mąstymas, tarpasmeniniai ir komunikaciniai gebėjimai.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- žinos administracinio proceso teisės šaltinius, suvoks administracinių bylų nagrinėjimo teisenos, skirtingų jos stadijų ir atskirų administracinių bylų kategorijų teismo nagrinėjimo ypatumus, administracinio proceso teisės normų turinį ir reikšmę, žinos jų praktinio taikymo ypatumus;	Seminarai (diskusijos, inscenizacija), savarankiškas darbas (literatūros analizė, rašto darbo ruošimas).	Darbas seminarų metu, kontrolinis darbas raštu, procesinių dokumentų rengimas, žodinės teisinės pozicijos pristatymas.
- gebės analizuoti, aiškinti administracinį procesą reglamentuojančias teisės nuostatas ir tinkamai jas taikyti rengiant procesinius dokumentus ir grindžiant ir argumentuojant teisinius sprendimus;	Seminarai (diskusijos, inscenizacija), savarankiškas darbas (literatūros analizė, rašto darbo ruošimas).	Darbas seminarų metu, kontrolinis darbas raštu, procesinių dokumentų rengimas, žodinės teisinės pozicijos pristatymas.
- mokės savarankiškai dirbti ir naudotis teisinės informacijos duomenų bazėmis, bei kitais šaltiniais, reikalingais administracinio proceso teisės žinių gilinimui (bei studijų tęsimui).	Seminarai (diskusijos, inscenizacija), savarankiškas darbas (literatūros analizė, rašto darbo ruošimas).	Darbas seminarų metu, kontrolinis darbas raštu, procesinių dokumentų rengimas, žodinės teisinės pozicijos pristatymas.
- galės individualiai ir grupėje, raštu ir žodžiu, argumentuoti, kritiškai, logiškai ir etiška vertinti ir perteikti savo idėjas, mintis administracinio proceso teisės srityje, argumentuoti praktinių ginčo situacijų teises pozicijas, spręsti jų teises problemas, pritaikydami įgytas dalyko teorines žinias ir suformuotus įgūdžius.	Seminarai (diskusijos, inscenizacija), savarankiškas darbas (literatūros analizė, rašto darbo ruošimas).	Darbas seminarų metu, kontrolinis darbas raštu, procesinių dokumentų rengimas, žodinės teisinės pozicijos pristatymas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Administracinio proceso taisyklės ir ypatumai. Teisės į teismą sąlygos. Ikiteisminis administracinių bylų nagrinėjimo procesas. Bendroji administracinių bylų nagrinėjimo teisena pirmosios, apeliacinės instancijos teisme. Atskirų administracinių bylų kategorijų teismo nagrinėjimo ypatumai.			6				6	6	Mokslinės literatūros, Lietuvos ir tarptautinės teisės aktų bei teismų praktikos individuali analizė (medžiagos paieška, sisteminimas, nagrinėjimas), praktinių situacijų nagrinėjimas bei analizė individualiai ir (ar) grupėse, pasirengimas diskusijoms, praktinių užduočių atlikimas, pasirengimas tarpinei kreipimosi į teismą procesinių sąlygų inscenizacijai.
2. Administracinio teisinio ginčo (išnagrinėtų bylų) analizė. Procesinių bylos dokumentų reikalavimų, struktūros ir argumentų analizė. Bylos faktų ir taikytos teisės, šalių argumentų nagrinėjimas, kritinė analizė, vertinimas, apibendrinimas. Profesinė etika administraciniame procese.			6				6	9	Teisinio ginčo ribose taikytinos teisės šaltinių (teisės teorijos, materialinių ir proceso normų, teismų praktikos) taikymo praktinių ginčo situacijų nagrinėjimo ir sprendimo analizė individualiai ir (ar) grupėse (medžiagos sisteminimas, nagrinėjimas, apibendrinimas), argumentavimo vertinimas, pasirengimas diskusijoms, pasirengimas tarpinei administracinio proceso inscenizacijai. Pasirengimas kontroliniam rašto darbui.
3. Nagrinėjamos administracinės bylos analizė. Procesinių bylos dokumentų reikalavimų, struktūros ir argumentų analizė. Administracinio teismo proceso stebėseną ir analizė: bylos faktų, taikytos teisės, proceso eigos ir šalių argumentų nagrinėjimas, kritinė analizė, vertinimas, apibendrinimas.			3				3	2	Teisinio ginčo ribose taikytinos teisės šaltinių (teisės teorijos, materialinių ir proceso normų, teismų praktikos) taikymo praktinių ginčo situacijų nagrinėjimui ir sprendimui, praktinio ginčo proceso argumentų bei eigos analizė individualiai ir (ar) grupėse (medžiagos sisteminimas, nagrinėjimas, apibendrinimas), pasirengimas diskusijoms.
4. Hipotetinių administracinio teisinio ginčo situacijų (bylų) analizė. Ginčo dalyko nustatymas, faktinių bylų aplinkybių analizė, hipotetinės bylos pirmosios instancijos proceso analizė ir vertinimas. (Pasirengimas hipotetinių bylų inscenizacijai.)			3				3	3	Teisinio ginčo ribose taikytinų teisės šaltinių (teisės teorijos, materialinių ir proceso normų, teismų praktikos) taikymo praktinių ginčo situacijų nagrinėjimui ir sprendimui analizė individualiai ir (ar) grupėse (medžiagos paieška, sisteminimas, nagrinėjimas, apibendrinimas), pasirengimas diskusijoms, praktinių užduočių atlikimas.
5. Teisinės informacijos paieška ir analizė. Taikytinos teisės ir apeliacijos pagrindų			2				2	4	Mokslinės literatūros, tarptautinės, Europos Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų ir teismų praktikos paieška ir individuali analizė (medžiagos

nustatymas hipotetinėse bylose. (Pasirengimas hipotetinių bylų inscenizacijai.)								paieška, sisteminimas, nagrinėjimas, pristatymas), pristatytos medžiagos aptarimas, pasirengimas diskusijoms.
6. Materialiosios ir proceso teisės praktinio taikymo teisinių argumentų formavimas hipotetinėms ginčo bylų situacijoms. (Pasirengimas hipotetinių bylų inscenizacijai.)			4			4	5	Mokslinės literatūros, tarptautinės, Europos Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų ir teismų praktikos individuali analizė (medžiagos sisteminimas, nagrinėjimas, kritinis vertinimas), teisinio ginčo ribose taikytinos teisės šaltinių pritaikymo argumentų praktinėse hipotetinėse ginčo situacijose individualiai ir (ar) grupėse nagrinėjimas, apibendrinimas individualiai ir (ar) grupėse, pasirengimas diskusijoms.
7. Proceso šalies rašytinės teisinės pozicijos administraciniame teismo procese hipotetinėse bylose rengimas ir pristatymas. (Pasirengimas hipotetinių bylų inscenizacijai.)			4			4	11	Tarptautinės, Europos Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų ir teismų praktikos analizė. Pagal pateiktas hipotetines faktines bei teisinės aplinkybes ir reikalavimus (formos, turinio, apimties, kt.) rengiamas savarankiškas rašto darbas - teismo proceso šalies rašytinė pozicija (skundas (prašymas)/atsiliepimas į skundą (prašymą).
8. Proceso šalies žodinės teisinės pozicijos administraciniame teismo procese hipotetinėse bylose rengimas. Hipotetinių bylų žodinio administracinio teismo proceso inscenizacija.			4			4	8	Teisinės pozicijos argumentų (pradinės pozicijos, atsikirtimų ir klausimų) suformulavimas ir pasirengimas pristatymui teismo proceso inscenizacijoje, pasirengimas diskusijoms.
Iš viso:			32			32	48	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminarų metu	15	Viso semestro metu	Vertinamas pasirengimas seminarų užduotims, kai pateikiami raštu parengtų procesinių dokumentų projektai (iki 25%); aktyvus dalyvavimas tarpinėse inscenizacijose, teismo proceso stebėsenoje, analizėje ir diskusijose (iki 25%); numatytos teisinės informacijos paieškos medžiagos seminaruose pristatymai (iki 25%); praktinių užduočių atlikimo teisingumas ir tinkamumas (iki 25%).
Kontrolinis darbas raštu	25	Semestro metu: seminarų metu, pabaigus 1 ir 2 temas	Kontrolinis darbas raštu atvirų klausimų, uždarų klausimų (testo) ir (ar) praktinių kazusų (jų derinio) forma. Vertinamos įgytos teorinės ir praktinės administracinio proceso teisės žinios, analizuojant dalyko mokslo, norminius ir praktinius šaltinius (10 balų sistemoje).
Parengtų procesinių dokumentų vertinimas	35	Semestro metu: seminarų metu, likus 3 savaitėms iki semestro pabaigos	Vertinama: 1) procesinio dokumento atitiktis procesinių dokumentų reikalavimams (20%); 2) gebėjimai teisingai apibrėžti ginčo dalyką ir pagrindą, surinkti teisiniams ginčui aktualią teisinę informaciją ir ją pritaikyti teisiniams ginčo argumentams suformuoti, teisinių šaltinių išsamumas (40%); 3) gebėjimai analizuoti probleminius ginčo klausimus bei tinkamai pritaikyti teorijos žinias, teisės aktų nuostatas ir susiklosčiusią teismų praktiką praktinių ginčo situacijų teisiniams vertinimui, argumentavimo kokybė (argumentacijos nuoseklumas, aiškumas, konkretumas) (40%).
Teismo proceso šalies žodinės teisinės pozicijos pristatymas	25	Semestro pabaigoje	Vertinami studento įgyti žodinio teisinio argumentavimo gebėjimai inscenizuojamame administraciniame teismo procese, atitiktis hipotetinės bylos aplinkybėms, norminiams

hipotetinių bylų inscenizacijose (projektinis darbas)			procesiniams reikalavimams, susiklosčiusiai teisės taikymo teismų praktikai (60%), argumentavimo kokybė (argumentacijos nuoseklumas, aiškumas, konkretumas) ir etika (40%).
---	--	--	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
PAUŽAITĖ-KULVINSKIENĖ, J.	2005	Administracinė justicija: teorija ir praktika		Vilnius: Justitia
ŠEDBARAS, S.	2006	Administracinio proceso teisinio reglamentavimo problemos Lietuvos Respublikoje		Vilnius: Justitia
MIKELELENIENĖ, D.; MIKELĖNAS, V.	1999	Teismo procesas: teisės aiškinimo ir taikymo aspektai		Vilnius: Justitia
LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS	2012	LVAT praktikos, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis „Administracinė jurisprudencija“)	Nr. 23	Vilnius: http://www.lvat.lt/lt/teismu-praktika/teismu-praktikos-apibendrinimai.html
Papildoma literatūra				
ALEXY, R.	2005	Teisinio argumentavimo teorija: mokymas apie racionalų diskursą, arba teisinio pagrindimo teorija		Vilnius: Teisinės informacijos centras
GUMBIS, J.	2018	Teisinis argumentavimas: realistinis požiūris		Vilnius (Vilniaus universitetas)
KIRŠIENĖ, J. <i>et al</i>	2018	Teisinių profesinė etika		Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas
POŠKA, D.	2007	Asmens teisė į teisminę gynybą ir jos įgyvendinimo probleminiai aspektai Lietuvos administraciniuose teismuose. Daktaro disertacija		Vilnius (Vilniaus universitetas)
RAIŽYS, D.	2008	Procesas pirmosios instancijos administraciniame teisme. Daktaro disertacija.		Vilnius (Myloko Romerio universitetas)
MACKUVIENĖ, E.	2011	Teisinio argumentavimo korektiškumo prielaidos. Daktaro disertacija		Vilnius (Vilniaus universitetas)
GUMBIS, J.	2004	Diskrecija: socialinis požiūris. <i>Teisė</i>	t. 52	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
GUMBIS, J.	2004	Diskrecija: teorinis požiūris. <i>Teisė</i>	t. 52	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
BAKŠEVIČIENĖ, R.	2017	Diskrecijos sąvoka Lietuvos viešojoje teisėje. <i>Teisė</i>	t. 105	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla